

LAUKAAN KUNTA

Lupa- ja valvontalautakunta
PL 6
41341 LAUKAA

PÄÄTÖS

Maa-aineslain mukaisessa lupa-asiassa

Dnro: 34/11.03.03.00/2024

Kokouspäivä: 17.9.2024

Julkaisupäivä: 25.9.2024

ASIA

Jaakko Hannikaisen maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-ainesten (hiekkajä sora) ottamiseen.

HAKIJA

Jaakko Hannikainen

OTTAMISALUE

Haapala 410-403-4-36, Haapalan koulu 410-408-8-23

MAANOMISTAJAT

Haapala, Jaakko Hannikainen
Haapalan koulu, Laukaan kunta

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslain 4 § 1 momentti.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 11.3.2024

LUPA- JA SOPIMUSTILANNE

Kiinteistöllä Haapala on 29.4.2021 päättynyt Laukaan kunnan kaavoitus- ja rakennuslautakunnan myöntämä maa-aineslupa (20.3.2013 §28).

ALUEEN KAAVOITUS

Suunnitelma-alueella ei ole asema- tai yleiskaavaa. Keski-Suomen maakuntakaavassa alue on merkitty biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Maakuntakaavassa alueeseen kohdistuu merkintä maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeä pohjavesialue (suunnittelumääräys: Pohjavesialueille ei tule sijoittaa pohjaveden pilaantumis- ja muuttamiskasveja aiheuttavia laitoksia ja toimintoja eikä maa-ainesten ottoa) sekä sitä sivuaa Keski-Suomen maakunta- ja Hietasyrjänpää - Sirkkaharju Natura 2000 -aluemerkintä.

OTTOALUEEN SIJAINTI, NYKYTILA JA YMPÄRISTÖ

Alue sijaitsee Laukaan kunnassa Haapalan kylän tuntumassa Suolahti-Korkeakoski maantien (16761) tuntumassa tien lounaispuolella. Laukaan keskustaan on matkaa linnuntietä 10 km ja maanteitse 16 km. Suolahden keskustaan on matkaa 9 km.

HAKEMUS JA OTTOSUUNNITELMA**Tiedot haettavasta ottamisalueesta ja ottomäärästä**

Lupaa haetaan 10 vuodeksi yhteensä 67 000 m³:n maa-ainesten ottoon. Haapalan 4-36 tilalla on otettu soraa Laukaan kunnan kaavoitus- ja rakennuslautakunnan kahdeksaksi vuodeksi myöntämällä luvalla (20.3.2013 § 28). Alue on maisemoitu. Haapalan koulu 8-23

tila on suunnitelma-alueen osalta metsätalousaluetta. Alueen maa-aines tullaan käyttämään Laukaan kunnan alueella tapahtuvaan rakentamisen tarpeisiin.

Suunnitelma-alue rajautuu lounaassa ja kaakossa Haapalan tilan metsätalousalueeseen. Luoteessa Haapalan koulu tilan metsätalousalueeseen. Idässä suunnitelma-alue rajautuu tilaan Korkeakoski 410-895-1-6761. Tilalla kulkee Suolahti-Korkeakoski maantie.

Kulku ottoalueelle tulee suunnittelualueen kaakkoiskulmasta Suolahti-Korkeakoski maantieltä (16761) olemassa olevasta liittymästä olemassa olevaa tietä pitkin. Liittymä on tilan Soranottopaikka 410-403-878-4 kohdalla.

Haapalan tilan ottoalueelta on aiemmin otettu soraa. Alue on maisemoitu. Haapalan koulun ottoalue on metsätalousaluetta kasvaen noin 20 metristä männikköä. Keski-Suomen maakuntaura kulkee suunnitelma-alueen koillisreunassa. Maakuntauran vieressä on laavu ottoalueen pohjoisreunan tuntumassa.

Kartta-aineisto ja termit

Alue on kartoitettu uudiskartoituksena GPS-mittauksena joulukuussa 2023. Koordinaatisto on ETRS-TM35 ja korkeustaso N_{2000} . Kartoitusta on täydennetty Maanmittauslaitoksen avoimesta aineistosta. Korkeuspisteiksi mitattiin alueella olevien pyykkien ja pohjavesiputken päät. Pohjakartta on tehty mittakaavaan 1:2000 kahden metrin korkeuskäyrävälein.

Rajanaapurit, lähimmät häiriintyvät kohteet sekä muut häiriölle alttiit kohteet

Lähin asuinrakennus sijaitsee ottoalueen pohjoisreunasta 100 metriä luoteeseen. Asuinrakennus sijaitsee Haapala-Hietasyrjä yksityistien takana.

Pohjavesiolosuhteet ja talousvesikaivot

Alue on Hietasyrjän 2E-luokan pohjavesialueella (0941007). Suunnitelma-alueen eteläosassa on pohjavesiputki. Pohjavesiputken pohja on tasolla 120,3, eikä siinä ole havaittu pohjavettä. Alueesta 200 metriä länteen olevasta pohjavesiputkesta on pohjavesitasoksi mitattu v. 2008 117,30. Alueesta noin 1 km luoteeseen sijaitsevasta pohjavesiputkesta on havaittu vesipinta ylimmillään tasossa 117,60. Alueella suoritetuissa pohjavesitutkimuksissa (Keski-Suomen ympäristökeskus 1997) on pohjavesipinnan korkeudeksi mitattu alueen läheisyydessä ylimmillään n. 118,00.

Lähin vesistö Valkealampi sijaitsee ottoalueen eteläreunasta 400 metriä etelään. Lampi on tasolla 123,4. Lähimmällä asuinkiinteistöllä on oma porakaivo. Alueen luoteispuolella Haapala-Hietasyrjä yksityistien vieressä kulkee Haapala-Haapasuon vesiosuuskunnan vesihuoltolinja, joka kattaa vesihuollon osalta muut lähimmät kiinteistöt.

Suojelualueet

Alueen eteläpuolella on Haapalan yksityismaiden luonnonsuojelualue, YSA. Suunnitelma rajautuu Natura 2000-verkoston Hietasyrjänsirkin kangas-Sirkkaharju (SAC FI090013) alueeseen. Suunnitelma-alue sijaitsee Hietasyrjänsirkin kangas-Natura-alueen pohjoispään tuntumassa.

Hietasyrjänsirkin kangas edustaa tyypillistä saumamuodostumavyöhykkeen harjumuodostumaa, jossa on havaittavissa sekä perinteisille pitkittäisharjuille että reunamuodostumille tyypillisiä piirteitä. Hietasyrjänsirkin kangas on pääosin kanervatyypin kangasta. Puusto on valtaosin varttunutta männikköä, mutta alueelta löytyy myös laajoja puuttomia hakkuuaukkoja ja nuorta taimikkoa. Paisterinteiden kasvillisuudessa ovat vallalla poronjäkälät, kielo ja sianpuolukka.

Luonnosuojelulain 5 luvussa (Euroopan unionin Natura 2000 verkostoa koskevat erityissäännökset) 35 § todetaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Suunniteltu hanke ei ole suuruudeltaan niin merkittävä, että olisi tarpeen tehdä ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua arviointimenettelyä. Maa-ainesten ottaminen jatkuu jo olemassa olevassa montussa, joten nyt suunniteltu maa-ainesten ottaminen ei muuta olennaisesti olemassa olevaa tilannetta suhteessa Natura-alueeseen. Suunnitellun alueen toiminta tuottaa pöly- ja meluhaittoja, mutta ne eivät ole merkittävästi haitaksi Natura-alueelle.

Yhteenvedon arvioinnista voidaan todeta, että suunnitellusta toiminnasta ei ole Natura-alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Ottamistoiminta

Aineksen ottaminen tapahtuu vuosien 2024-2034 aikana. Maa-aines alueella on pääosin soraa ja hiekkaa. Soran seassa on paikoin melko suuria kiviä. Kaivusvyvydet ja suunta ilmenevät suunnitelmakartasta. Alin ottotaso on 123,3. Taso on sama mikä vanhassa ottamisluvassa, kuitenkin niin että alimpana ottotasona on 124,3 kunnes alueelle on asennettu uusi pohjavesiputki ja voidaan osoittaa suojaetäisyyden pohjaveteen olevan riittävä. Kalustona ottamisessa käytetään maa-ainesten ottamiseen tarvittavaa kuormausta ja kuljetuskalustoa. Alueella ei säilytetä öljyä eikä huolleta koneita. Alueella suoritettavaan murskaustoimintaan haetaan tarvittaessa ympäristölupa. Ottoalueen kaakkoisreunan tuntumaan tullaan tekemään uusi pohjavesiputki. Putkesta mitataan pohjaveden korkeus neljä kertaa vuodessa. Pohjaveden laatua tarkkaillaan lupapäätöksen ehtojen mukaisesti. Kaivun aikana syntyvät jyrkät luiskat suojataan lippusiimalla. Alueen rajaustaalut, luiskamallit ja korkeushäkit rakennetaan luvan myöntämisen jälkeen.

Ottamisen jakaantuminen tilojen 4-36 ja 8-23 kesken:

Tilan RN:o	Suunnitelma-alue	Ottoalue	Massamäärä
4-36	0.98 ha	0.36 ha	23000 m ³
8-23	0.80	0.50	44000 m ³
yhteensä	1.78 ha	0.86 ha	67000 m ³

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Pintamaita arvioidaan syntyvän 4000 m³-ktr ja kantoja ja hakkuutähteitä 400 m³-ktr. Kaivannaisjätteet käytetään alueen maisemointiin.

Alueen jälkihoito ja myöhempi käyttö

Materiaalin oton jälkeen alueen pohja tasoitetaan ja reunalle varastoitu pintamaa levitetään. Maisemointia suoritetaan ottamisen edistymisen mukaan ja metsitys tapahtuu luontaisesti. Mikäli luontainen metsittyminen pitkittyy, täydennetään metsitystä männynntaimien istutuksella. Vanhan ottoalueen tässä suunnitelmassa metsätalouskäyttöön jäävät alueet metsittyvät luontaisesti. Mikäli luontainen metsittyminen pitkittyy, täydennetään metsitystä männynntaimien istutuksella.

Alueen luiskat luiskataan kaltevuuteen 1:3. Arvio alueen jälkihoitotoimenpiteiden kustannuksista on 6000 euroa.

Arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön

Alueelta kuljetettava maa-ainesten ajo kuormittaa jonkin verran lähiteitä. Normaalia ottamistoiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittaa. Suurimpana riskinä alueella voitaneen pitää maaperän likaantumista, joka voi aiheutua alueella koneiden tankkauksen ja käytön yhteydessä käsiteltävistä poltto- ja voiteluaineista sekä laitteissa ja koneissa käytettävien hydraulikaöljyjen vuotojen riskistä. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyn ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn. Alueelle varataan imeytysturvetta koneista aiheutuvien öljyvahinkojen varalle, jolloin vahingon sattuessa voidaan välittömästi ryhtyä asianmukaisiin torjunta toimenpiteisiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Mikäli toiminnanharjoittaja ei varmuudella torjuntatoimiin kykene, hälyttää se pelastuslaitoksen apuun. Ympäristöhaittojen vähentämiseksi suunnitellut toimenpiteet, arviot toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista ja sekä toiminnan ympäristövaikutusten tarkkailusta hoidetaan viranomaisen vaatimassa laajuudessa.

Hakemuksen liitteenä:

- ottamissuunnitelma liitteineen
- selvitys ottamisalueen hallinnasta
- valtakirja luvan hakemiseen kiinteistön Haapalan koulu osalta
- kaivannaisjättesuunnitelma

ASIAN KÄSITTELY

Tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu julkisella kuulutuksella Laukaan kunnan verkkosivuilla 15.3.-22.4.2024. Naapureiden kuuleminen on suoritettu.

Täydennyspyyntö

Keski-Suomen ELY-keskus on 23.4.2024 ennen lausunnon antamista pyytänyt toiminnanharjoittajaa asentamaan hakemuksessa esitetyn pohjavesiputken sekä tekemään alueelle luontoselvityksen, etenkin supan alueelle. Lisäksi ELY-keskus on edellyttänyt lausunnon pyytämistä Keski-Suomen museolta rinnevarjosteessa havaitsemansa symmetrisen pyöreän muodon, jollaiselta esim. tervahaudat monesti rinnevarjosteessa näyttävät, vuoksi.

Hakijaa on pyydetty 24.4.2024 täydentämään hakemusta ELY-keskuksen pyynnön mukaisesti. Keski-Suomen museolta on pyydetty lausunto hakemuksesta.

Saapuneet täydennykset

Hakija on toimittanut ympäristönsuojeluun Latvasilmu Osk:n tekemän Haapalan maa-ainesalueen luontoselvityksen 13.8.2024. Selvityksen johtopäätöksissä todetaan, että selvitetyllä suunnitellulla maa-aineksen ottoalueella ei todettu merkittäviä luontotyyppien tai eliölajistoon liittyviä luontoarvoja. Suunniteltu laajennus on pääosin talouskäytön periaattein hoidettua metsämaata. Alue yhdistyy aiempaan maa-aineksen ottoalueeseen.

Suunnitellun ottoalueen reunalla on suppa, jonka pohjalla on pienialainen soistuma, joka luokiteltiin uhanalaiseksi juolasarakorveksi (EN). Hyvin pienialainen kohde ei ole erityisen edustava. Kohde tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida maa-aineksen oton suunnittelussa.

Hankealueella ei arvioida olevan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia lähellä sijaitsevaan laajaan NATURA-alueeseen SAC FI0900013 Hietasyrjänpangas – Sirkkaharju.

Hakija on toimittanut pohjavesiputkikortin 16.8.2024.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Keski-Suomen ELY-keskuksen Y-vastuualueelta, Keski-Suomen museolta ja Laukaan vapaa-aikapalveluilta. Vapaa-aikapalvelut ei ole antanut lausuntoa.

Keski-Suomen museon lausunto 22.5.2024

Keski-Suomen museo on tutustunut hakemukseen ja teki maastotarkastuksen hakemusalueelle ja erityisesti Keski-Suomen ELY-keskuksen sähköpostissa 23.4.2024 mainittuun lidaranomalian alueelle 20.5.2025. Lidar-aineistossa näkyvä anomalia on maanottokuoppa.

Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa maa-aineslupahakemukseen.

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto 2.9.2024

Hakemusta on täydennetty 16.8.2024 Haapalan maa-ainesalueen luontoselvityksellä 2024 (Latvasilmu Osk). Luontoselvityksen johtopäätöksissä ja suosituksissa todetaan, että selvitetillä suunnitellulla maa-aineksen ottoalueella ei todettu merkittäviä luontotyyppeihin tai eliölajistoon liittyviä luontoarvoja. Hankealueella ei arvioida olevan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia lähellä sijaitsevaan laajaan NATURA-alueeseen SAC FI0900013 Hietasyrjänpangas – Sirkkaharju.

Suunnitellun ottoalueen reunalla on suppa, jonka pohjalla on pienialainen soistuma, joka luokiteltiin uhanalaiseksi juolasarakorveksi (EN). Hyvin pienialainen kohde ei ole erityisen edustava. Kohde tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida maa-aineksen oton suunnittelussa.

Maastokäynnin perusteella arvioiden hanke aiheuttaa muutoksia lähinnä lähimaisemassa.

Suunniteltu ottoalue sijaitsee Hietasyrjänpangkaan (nro 0941007, 2E luokka) pohjavesialueella, joka on varattu Laukaan kunnan sekä Suolahden ja Jyväskylän kaupunkien vedenhankintaa varten. Suunnitellusta ottoalueesta kaakkoon, vanhalle ottoalueelle, on asennettu uusi pohjaveden havaintoputki, josta on tehty havainnot +118,52 m (14.6.2024), +120,66 m (19.6.2024) ja +120,43 m (14.8.2024). Ottoalueelta n. 140 m lounaaseen sijaitsee alustavasti tutkittu vedenottamonpaikka hp 13.

Kun otetaan huomioon alueen kaakkoispuolelle asennetusta pohjavesiputkesta tehdyt havainnot sekä pohjavesipinnan korkeuden luontainen vaihtelu Keski-Suomessa, saadaan ylimmäksi pohjavesipinnan korkeudeksi +121,17 m N2000.

Lausunto

Ottaen huomioon luonnon-, maiseman ja vesiensuojelulliset näkökohdat, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista asiakohdassa mainitulta alueelta tietyn edellytyksin. Ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- Alin sallittu ottotaso on + 125,0 m N₂₀₀₀, kuitenkin vähintään 4 metriä ylimmän pohjavesipinnan tason yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.

- Ottosuunnitelman rajausta tulee muuttaa siten, että suunnitelma alueen raja on kauempana supan soistumasta, noin käyrälle +132 m. Rajaus tulee katsoa tarkemmin maastossa kunnan maa-ainestenoton valvojan kanssa. Pintamaita ei tule läjittää supan puoleiselle kaivualueen reunalle.
- Ottotoiminnassa tulee huomioida mahdollinen Laukaan vapaa-aikapalveluiden lausunto
- Ottotoiminta ei saa haitata maakuntauran käyttöä ulkoilureittinä ja virkistystoimintaan eikä sen turvallisuutta.
- Ottoaluetta ympäröivä puusto tulee säilyttää näköesteenä tielle, maakuntauralle ja suppaan päin
- Ottotoiminnan sijoituessa pohjavesialueelle tulee pohjaveden laatua tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti. Ennen ottotoiminnan aloittamista tulee ottoalueen kaakkoispuolella sijaitsevasta näytteenottoon sopivasta putkesta otetusta pohjavesinäytteestä tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit sekä tarvittaessa raskasmetallit. Näytteenotto uusitaan toiminnan loputtua ja tarvittaessa. Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota. Havaintoputkesta tulee edelleen havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).
- Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnot tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassa oloaika.
- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Laukaan kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.
- Alue maisemoidaan muotoilemalla luiskat kaltevuuteen 1:3, ei jyrkemmiksi. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistytessä. Maisemointitöihin tulee kiinnittää erityistä huomiota suojelualuevarauksen läheisyyden takia. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäinen kerran 30.9.2026 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvan haltija, kunnan maa-ainestenoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.
- Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, ettei maa-ainesten oton yhteydessä levitetä Euroopan unionin vieraslajiluetteloön tai kansalliseen vieraslajiluetteloön kuuluvia vieraslajeja, esimerkiksi siirrettävän maa-aineksen tai työkoneiden mukana. Vieraslajit tulee tunnistaa ja asianmukaisesti hävittää.
- Sorakuoppien reunoille voi asettaa pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen/EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi

näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan vastine 10.9.2024

Hakija toteaa vastineessaan, että tulemme tekemään kartta- ja suunnitelmamuutokset ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti Haapalan sora-alueella Haapala ja Haapalan koulu. Alin sallittu ottotaso +125 m tarkoittaa ottomäärän vähenevän 4 900 m³. Ottomääräksi tulee 62 100 m³. Suunnitelma-alueen rajausta muutetaan kauemmaksi supan soistumasta eikä pintamaita läjitetä supan puoleiselle reunalle. Muutos katsottu maastokäynnillä maa-ainesten oton valvojan kanssa. Suunnitelmamuutokset toimitetaan Laukaan ympäristövalvontaan ennen ottotoiminnan aloittamista.

Tarkastus

Alueelle tehtiin tarkastus 9.9.2024. Tarkastusmuistio on liitetty hakemuksen asiakirjoihin.

ASIAN RATKAISU

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta myöntää Jaakko Hannikaiselle maa-ainesten ottoluvan (hiekkä ja sora) kiinteistöille Haapala 410-403-4-36 ja Haapalan koulu 410-408-8-23 ottosuunnitelman ja annettujen lupamääräysten mukaisesti.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Yleiset määräykset

1. Tämän luvan mukainen kokonaisottomäärä on enintään 62 100 kiinto-m³. Lupa on voimassa 10 vuotta julkaisupäivästä lukien.
 2. Kaivualueen rajat on merkittävä selkeästi maastoon ja alueelle on asennettava riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä. Kaivualue tulee rajata supan kohdalta siten, että sen raja on vähintään korkeuskäyrällä +132.
 3. Alueella tulee olla selkeä taulu, josta ilmenee maa-ainesluvan haltijan/urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika.
 4. Luvanhaltijan on pyydettävä ennen ottamistoiminnan aloittamista Laukaan ympäristönsuojelua suorittamaan alkutarkastus, jossa lupaehdot 2 ja 3 todetaan asianmukaisesti järjestetyiksi. Lopputarkastus tehdään luvanhaltijan pyynnöstä, kun alueen jälkihoito- ja maisemointityöt on suoritettu.
 5. Ottotoiminnassa syntyvät työnaikaiset jyrkät rintaukset tulee suojata näkyvin aitauksin, lippusiimoin tai vastaavin rakentein siten, että ulkopuolisten pääsy jyrkille rintauksille estyy. Jyrkistä rintauksista tulee ilmoittaa kaivualueen reunamille sijoitettavin varoituskyltein.
 6. Merkinnot ja jyrkkien rintausten putoamissuojaukset on pidettävä kunnossa koko ottotoiminnan ajan.
- #### **Pölyämisen ehkäisy**
7. Ottotoiminnasta, kuormauksesta ja varastoinnista aiheutuvaa pölyämistä on tarvittaessa ehkäistävä esim. kastelun, peittämisen ja toimintojen sijoittelun avulla. Kasteluun saa käyttää ainoastaan vettä.

Pinta- ja pohjavesien suojele

8. Alin sallittu ottamistaso on +125m N₂₀₀₀, kuitenkin vähintään 4 metriä ylimmän havaitun pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.
9. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Toiminnassa on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.
10. Alueella ei saa säilyttää tai käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Ajoneuvojen ja työkoneneiden tankkaus ja säilytys on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaaraa ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Saatavilla tulee olla riittävästi imeytysmateriaalia ja keräyskalustoa vahinkojen varalle.
11. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja kunnan ympäristönsuojeluun, sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

Tarkkailu ja vuosiraportointi

12. Alueelle asennetusta pohjaveden havaintoputkista tulee tarkkailla pohjaveden pinnankorkeutta neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy). Havaintotulokset ja havaintopäivä tulee merkitä havaintopäiväkirjaan. Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa maa-ainesten oton valvojalle tai tallentaa ne NOTTO-järjestelmään tammikuun loppuun mennessä. Pyydettyessä ne tulee toimittaa Keski-Suomen ELY-keskukseen.
13. Ennen ottotoiminnan aloittamista ja sen päätyttyä alueelle asennetusta ja näytteenottoon soveltuvasta putkesta tulee ottaa pohjavesinäyte, josta tulee tutkia hajua, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähköjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit. Pohjavesinäytteen otossa tulee käyttää sertifioitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota. Mikäli pohjaveden laadussa todetaan muutoksia, tulee pohjavedestä tarvittaessa ottaa lisänäytteitä ympäristönsuojelun edellyttämällä tavalla.
14. Otetun aineksen määrä ja laatu tulee ilmoittaa vuosittain NOTTO-järjestelmään tammikuun loppuun mennessä.

Alueen maisemointi ja jälkihoito

15. Alue on muotoiltava maastoon sopivaksi ja turvalliseksi ottosuunnitelman mukaisesti. Luiskien muotoilu tulee tehdä vähintään kaltevuuteen 1:3. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja.
16. Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä mahdollisuuksien mukaan vaiheittain ottamisen edetessä. Kun otto- tai tukitoiminta päättyy lupa-aikana tietyltä rintauskelta tai alueelta, tulee sen maisemointi- ja jälkihoitotyöt tehdä viipymättä.

Reunoille kasatut pintamaat tulee käyttää ottamisalueen maisemointiin uuden biologisesti aktiivisen aluskasvillisuuden ja puuston kasvualustan aikaansaamiseksi. Pintamaita ei saa kasata supan läheisyydessä olevalle suunnitelma-alueelle. Hakkuutähteet ja kannot tulee erotella pintamaista ja toimittaa ne hyödynnettäväksi. Maisemoidulle alueelle tulee istuttaa luontaista sinne soveltuvaa puustoa noin 2500 kpl/ha ellei luontaista taimettumista tapahdu. Maisemointi ja puuston istutus tulee tehdä maa-ainesluvan voimassaoloaikana.

Muut lupamääräykset

17. Päivitetyt ottosuunnitelmakartat ja leikkauskuvat on toimitettava ympäristönsuojeluun ennen toiminnan aloittamisesta vastaamaan määräyksessä 8 sallittua alinta ottotasoa sekä määräystä 16 koskien pintamaiden läjittämistä supan läheisyydessä.
18. Ottotoiminta tulee järjestää siten, ettei maakuntauran ja siihen liittyvien virkistyskäyttörakenteiden käyttö vaarannu.
19. Ennen toiminnan aloittamista luvanhaltijan tulee selvittää K-S ELY-keskuksen liikennevastuualueelta, tarvitseeko ottamisalueen liittymälle hakea liittymälupa maa-aineskuljetuksille.
20. Alueelle mahdollisesti muodostuvat törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä. Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana ja tahallinen häiritseminen erityisesti lisääntymisaikana on kiellettyä. Jälkihoitoa tehtäessä mahdollinen pesimäalue voidaan jättää luiskaamalla suojaamalla alueelle jätettävät rintaukset kestävällä ja tukevalla aidalla.
21. Alueelle levinneet Euroopan unionin luetteloon kuuluvat tai kansallisesti merkitykselliset haitalliset vieraslajit tulee alueelta tunnistaa, asianmukaisesti hävittää tai niiden leviäminen estää. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, ettei alueelle tuotavan maa-aineksen tai alueelta siirrettävän maa-aineksen tai käytettävien työkonoiden mukana pääse leviämään vieraslajeja.
22. Luvan haltijan tulee huolehtia alueen yleisestä siisteydestä.

LUPAMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut ja vastaukset lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa aineiden ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottosuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa laissa säädettyjen rajoitusten kanssa, kun lisäksi otetaan huomioon annetut lupamääräykset. Ottamissuunnitelmaa ja tässä päätöksessä annettuja lupamääräyksiä noudattaen ottamistoiminta ei ole maa-aineslain 3 §:n vastaista.

Maa-aineslain 3 §:n mukaisesti: *ottamisesta ei saa aiheutua 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.*

Maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Ottamispaikat on sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Yleisperustelut luvan myöntämiseksi

Hakemuksessa esitettyjen tietojen ja myös aiemman lupakäsittelyn perusteella maa-aineslupa myöntämisen edellytykset täyttyvät. Alueella ei ole maa-aineslain tarkoittamaa erikoista luonnonesiintymää eikä suunnittelualueella ole tiedossa luonnon- tai maisemansuojelun kannalta arvokkaita kohteita. Hankkeen ei katsota ELY-keskuksen Y-vastuualueen lausunnon mukaisesti merkittävästi heikentävän Hietasyrjänpäänkaan niitä luonnonarvoja, joiden perusteella alue on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon. Supan läheisyys on huomioitu lupamääräyksellä. Maakuntakaavan suunnittelumääräys koskien pohjavesialuetta ohjaa pääsääntöisesti alueiden käytön suunnittelua eli yleis- ja asemakaavan suunnittelua ja laadintaa. ELY-keskuksen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä.

Haettu maa-aineslupa sijoittuu jo avatun ottoalueen viereen ja osittain vanhalle ottoalueelle. Aiemman luvan mukaiset alueet on maisemoitu ja metsitetty. Alimman ottotason ja pohjaveden pinnan tason väliin jää vähintään 4 metrin suojakerrospaksuus.

Yksityiskohtaiset perustelut

Lupamääräykset 1-6 on annettu valvonnan, yleisen turvallisuuden, lupanhakijan omavalvonnan ja selvilläolovelvollisuuden toteutumiseksi. Maastomerkinnoilla ja putoamissuojauksilla helpotetaan valvontaa sekä varmistetaan, että toiminta on ottamissuunnitelman rajausten mukaista ja turvallista. Kaivun alueen rajauksessa on huomioitu supan läheisyys.

Lupamääräys 7 on annettu mahdollisten pölyhaittojen torjumiseksi.

Lupamääräykset 8-11 on annettu pinta- ja pohjavesien ja maaperän suojelemiseksi ja niiden pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä lupanhakijan omavalvonnan ja selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Määräykset 12-14 on annettu seurannan ja omavalvonnan toteutumiseksi. Pohjaveden korkeuden säännöllisen tarkkailun avulla varmistetaan siitä, että pohjaveden pinnan päälle jää vähintään neljän metrin paksuinen suojakerros maa-ainesta. Alinta ottotasoa on nostettava, mikäli pohjavesitarkkailun tulokset sitä edellyttävät. Ottotoiminnan sijoituessa pohjavesialueelle tulee myös pohjaveden laatua tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti.

Lupamääräykset 15-16 on annettu jälkihoitotoimenpiteiden toteutumisen varmistamiseksi ja alueen sopeuttamiseksi ympäröivään maisemaan ja sen varmistamiseksi, etteivät viereisen supan ominaispiirteet ja pohjan uhanalainen luontotyyppi (EN) vaarannu. Maisemointitöiden eteneminen tulee tarkastettavaksi vuosittaisten valvontakäyntien yhteydessä.

Lupamääräys 17 on annettu valvonnan ja omavalvonnan toteutumiseksi.

Lupamääräys 18-19 on annettu sen varmistamiseksi, ettei metsoreitin virkistyskäytölle ja käyttäjille aiheudu toiminnasta vaaraa tai haittaa. Myös ottoalueen liittymäluvan tarve tulee selvittää ennen toiminnan aloittamista, asiaan ei ole tuotu esille hakemuksen kuulemisen yhteydessä, mutta yleisen käytännön mukaan ELY:n liikennevastuualue vaatii ottamisalueen liittymälle liittymäluvan maa-ainesten kuljetuksille.

Lupamääräys 20 on annettu sen varmistamiseksi, että alueelle mahdollisesti pesiytyvät ja uhanalaiset (uhanalaisuusluokka EN=erittäin uhanalainen) törmäpääsky-yhdyskunnat huomioidaan ottotoiminnan ja maisemoinnin aikana.

Lupamääräys 21 Toimijan velvollisuus on estää haitallisten vieraslajien leviäminen, mikä edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Haitallisten vieraslajien leviämisen estäminen ja hävittäminen on Euroopan unionissa viety lainsäädännön tasolle, jota kaikkien EU:n jäsenvaltioiden on noudatettava. Kansallisesti merkittävistä vieraslajeista on EU-lainsäädäntöön pohjautuvat kansalliset säädökset.

Lupamääräys 22 varmistaa, ettei alueelle synny roskaantumista tai epäsiisteyttä.

LUVAN VOIMASSAOLO

Lupapäätös on voimassa 25.9.2034 saakka.

Tämän päätöksen saatua lainvoiman tulee luvanhaltijan toimittaa siitä todistus ympäristönsuojeluviranomaiselle.

VAKUUS

Lupapäätöksen saatua lainvoiman luvanhaltijan tulee asettaa Laukaan ympäristönsuojeluviranomaiselle tässä päätöksessä maa-ainelain 11 §:n mukaan annettujen lupamääräysten vakuudeksi **8 900 euron** (5000€ x 1,78 ha) suuruinen vakuus.

Luvanhaltijan on haettava vakuudelle erillinen ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymispäätös ennen ottamistoiminnan aloittamista. Luvanhaltija vastaa siitä, että vakuus on kaikissa tapauksissa voimassa siihen saakka, kunnes kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on hyväksynyt lupamääräysten mukaiset jälkihoitotoimenpiteet suoritetuiksi, jonka jälkeen vakuus vapautetaan. Ympäristönsuojeluviranomainen pidättää itsellään oikeuden tarkistaa vakuuden suuruutta kustannustason nousua vastaavasti.

TARKASTUS- JA VALVONTAMAKSU

Ottamissuunnitelman maa-ainestaksan mukainen tarkastusmaksu on **932€** (15€/1000m³). Maksu laskutetaan erikseen jälkikäteen.

Luvanhaltija maksaa ympäristönsuojeluviranomaiselle vuotuisen ottamistoiminnan valvontamaksun kulloinkin voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti. Ensimmäinen valvontamaksu on **311 €** (5€/1000m³).

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-ainelaki (555/1981) 1, 3, 4, 5, 5a, 6, 7, 10-13, 19, 20, 23, 23a §

Maa-ainesasetus (926/2005) 1-4, 6-9 §

Maa-ainestaksa, Laukaan kunnan kaavoitus- ja rakennuslautakunta 27.3.2019 / Hankasalmen kunnanvaltuusto 25.3.2002

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta tiedottaa päätöksestä julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Laukaan kunnan verkkosivuilla (www.laukaa.fi).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen (MaL 20 §). Valitusaika päättyy **1.11.2024**. Valitusosoitus on liitteenä.

JAKELU **Päätös**
Hakija
Keski-Suomen ELY-keskus
Lausunnon antaneet

LIITTEET Valitusosoitus